

Burgerinzet werkt
voor
gezonde ruimtelijke ordening

25 februari 2009

Marga Jacobs, m.jacobs@leefmilieu.nl

Programma

Over vereniging Leefmilieu

Burgernetwerk - Voorbeelden

Wat kun je doen - Actie en participatie

Dilemma's en discussiepunten

Kennismaken

- **Vereniging Leefmilieu**
 - Vrijwilligersorganisatie + projecten
 - Voor een groen en gezond leefmilieu
 - Snijvlak milieu en gezondheid
- **Luchtkwaliteit**
- **Nanotechnologie** (11 maart, Arnhem)
- **Groen in de stad**
- **Megastallen** (14 maart, Nijmegen)

Vereniging Leefmilieu

Kenmerken

- Milieuvraagstukken met expertise
- Veel samenwerking
- Grote gedrevenheid
- Stevig netwerk van deskundigen
- Meer info op www.leefmilieu.nl

Leefmilieu en luchtkwaliteit

www.lokalelucht.nl

Nanotechnologie

“Nanodeeltjes en hun onbekende effecten voor mens en milieu”

Organiseren studiebijeenkomsten en debatavonden

Op gang brengen maatschappelijk debat

Burgernetwerk Leefmilieu

Burgers helpen burgers met deskundigheid

- Samen weet je meer
- Helpen met vinden experts
- Vraag en antwoord op www.leefmilieu.nl

Burgernetwerk

Twee opeenvolgende projecten
gesubsidieerd door VROM met
SMOM subsidie

2005 – 2006

Burgers helpen burgers: het
deskundigennetwerk

2007 - 2008

Burgers helpen burgers: het
deskundigennetwerk verankerd

Burgernetwerk vragen

- Is de houtstook van de burenen schadelijk?
- Gezondheidseffecten van fijn stof voor gezin?
- Hoe voorkom ik de stankoverlast van de asfaltcentrale?
- Mag het tankstation wel zo dicht bij de Betuwelijn?
- Zijn de brandveiligheidsrapporten van de houthandel o.k.?
- Kan er verhinderd worden dat het groen wordt opgeofferd aan.....?

Behandelde vragen

- Nooit eenvoudig
- Meestal al lang lopend
- Op allerlei gebied
- Vaak relatie met luchtkwaliteit
- Burgernetwerk ondersteunt met deskundigheid maar adopteert het probleem niet
- Voorbeelden.....

Gevolgen luchtkwaliteit extra verkeer

Effecten VOS voor omwonenden voor gezondheid

Zonder bestemmingsplanwijziging verandert de tuin van de buren in een parkeerplaats voor een partycentrum/ijssalon verderop

Tankstation naast Betuwelijn

Case veevoederbedrijf

- Veevoederbedrijf in de uiterwaarden van de Maas
- Ligging nabij klein stadje dat veel geuroverlast heeft
- Handhavingsverzoek op productie ingesteld en gewonnen bij de Raad van State
- Wordt nog steeds niet gehandhaafd

Veevoederbedrijf in Ravenstein

Handhaving werkt beter samen met burgers

Opslag van geïmpregneerd hout is verdwenen uit de ecologische hoofdstructuur.

vertrouwen wordt stapje voor stapje hersteld

Milieu en gezondheid

- Verkeer
- Bedrijven die overlast geven
- Verdichting van steden – verdwijnen groen
- Megastallen (in opkomst)

Burgernetwerk Lessen

- Samen doe je meer – grote lijnen
- Taakverdeling – er mag iets mis gaan
- Wees alert
- Netwerk
- Organiseer deskundigheid
- Documenteer
- Werk op meerdere sporen
- Lange adem

Samen doe je meer

Zoek medestanders en maak een groep

- Groep hoeft niet groot te zijn
- Eerste stappen: doelen bepalen en aanpak
- Bepaal welke kwestie(s) het meest relevant zijn voor je is/zijn
- Kies prioriteiten – niet alles kan tegelijk
- Maak (korte) verslagen van de afspraken
- Wees toegankelijk voor nieuwe deelnemers
- Zorg voor goede statuten
- Vier je successen!

Taakverdeling

- Verwacht niet van iedereen dezelfde inzet
- Verdeel werkzaamheden
- Besef dat (gelukkig) niet iedereen hetzelfde is
- Gebruik de vaardigheden en talenten in de groep
- Kies een aanpak die bij de groep past
- Maak afspraken over
 - woordvoering
 - archivering

Wees alert

- Zorg dat je op de hoogte bent van de ontwikkelingen in je omgeving
- Houd kennisgevingen in de gaten-
- Reageer in een vroeg stadium
- Laten merken wat je van een plan vindt
 - Organiseer bijeenkomst met deskundige
 - Ingezonden brief
- Voel je niet machteloos en laat je dat ook niet aanpraten

Netwerk

- Zoek zelf eerst informatie voordat je mensen benadert..
- Gebruik de kleine wereld gedachte
- Praat en schrijf met alles en iedereen - wel gericht - maar wordt geen drammer
- Als mensen je helpen wees hen erkentelijk
- Netwerken kun je opbouwen met mensen in andere bewonersgroepen, bij de media en binnen de overheden

Organiseer deskundigheid

- Ga naar hoorzittingen en stel alle vragen (ook de domme!)
- Probeer er achter te komen wat de essentiële deskundigheid is die ontbreekt
- Zoek iemand die je kan helpen via:
 - Netwerk
 - Wetenschapswinkel
 - Milieufederatie
 - Internet...
- Noteer de gegevens van de mensen die je helpen
- Schakel eventueel een rechtsbijstand-verzekering in

Documenteer

- Over procedures is alles op internet te vinden
- Zorg dat je alle stukken van een dossier geordend opbergt
- Vraag ook digitale versie
- Vergeet bij milieuvergunning de aanvraag niet
- Zaken die enkele jaren duren zijn eerder regel dan uitzondering
- Ga naar de lokale overheid om het (handhavingsdossier) in te zien
- Verzamel ook krantenknipsels

Werk op meerdere sporen

- Juridisch - procedures
- Politiek – inspraak commissies
- Bedrijven – overleggen
- Onderwijs – stages
- Draagvlak bij burgers – informatie-avonden
- Media – persbericht, ingezonden brief
- Beleidsbeïnvloeding eventueel samen met anderen

Lange adem

Heel belangrijk maar ook heel moeilijk

- Tips om het (lang) vol te houden:
- Werk met plezier (en werk daaraan)
- Pak niet alleen heel moeilijke kwesties aan
- Wees ook blij met een gedeeltelijk succes
- Investeer in jezelf en in de groep (cursus, informele bijeenkomsten)

Burgernetwerk ervaringen

- Overlast van industrie, verkeer maar ook houtkachels
- Spanning in het ruimtegebruik (groen – bebouwing)
- Samenwerking burgers heel belangrijk
- Deskundigheid nodig om inbreng te kunnen leveren (milieutechnisch en juridisch)
- Een veelheid aan betrokken instanties, allemaal met hun eigen pet op..
- Veel gebrek aan kwaliteit bij overheden
- Ondanks inspraak en overleg toch..vaak juridische procedures
- Lange adem nodig bij burgers

Burgerinzet werkt

- Slechte vergunningen verbeteren
- Maatregelen worden genomen
- Slechte plannen voorkomen
- Nieuwe samenwerking tussen mensen
- Zicht op eigen mogelijkheden

Meer info

- www.vrom.nl
- www.infomil.nl
- www.milieuengezondheid.nl
- www.milieuhulp.nl
- www.leefmilieu.nl
 - > Burgernetwerk > vragen en antwoorden

Dilemma's en discussie

- Er blijft spanning tussen consument – burger
- Juridische procedures blijven een middel
- Veel hangt af van kwaliteit lokale overheid

Dilemma's en discussie

- Geen participatie zonder actie
- Milieu- en bewonersgroepen zijn nodig om de overheid haar werk goed te laten doen
- Deskundigheid is oneerlijk verdeeld.